

Manual jurídic d'ús públic dels espais naturals protegits de Catalunya

Generalitat
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural
**Direcció General de Polítiques
Ambientals i Medi Natural**

Autoria dels textos: INSTA

Edició: Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.
Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural.

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

Col·laboracions:

Agència Catalana de l'Aigua
DACC, Direcció General d'Ecosistemes Forestals i Gestió del Medi
Departament d'Interior, Direcció General dels Agents Rurals
Diputació de Barcelona
Diputació de Girona

Fotografia de la portada: Óscar Rodbag – Arxiu del Parc Natural de l'Alt Pirineu

Data d'edició: octubre de 2023.

Reconeixement - NoComercial - SenseObraDerivada (by-nc-nd) o CC by-nc-nd:

No es permet un ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades per altres persones que no siguin les propietàries dels drets. És la llicència més restrictiva, ja que només permet que altres persones es descarreguin l'obra i la comparteixin amb d'altres sempre que en reconeixin l'autoria, però sense fer-ne modificacions ni ús comercial.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Índex de continguts

1.	Presentació.....	4
1.1.	Problemàtica de la gestió dels usos en els espais naturals públics en l'àmbit local.....	4
1.2.	Objecte del manual.....	4
2.	Problemàtica ambiental.....	5
3.	El Sistema d'Espais Naturals Protegits a Catalunya	6
3.1.	Ús comú general.....	8
3.2.	Usos comuns especials (especial intensitat)	9
4.	Marc jurídic i competències administratives	10
4.1.	Marc normatiu dels usos en els espais naturals	10
4.2.	Drets i deures dels usuaris.....	11
4.3.	Base de la distribució de competències.....	16
4.4.	Competències en l'autorització dels usos públics dels espais naturals	17
4.4.1.	Especificitats en l'autorització de circulació de vehicles a motor.....	20
4.5.	Competències d'inspecció i sanció.....	23
5.	Ordenances municipals.....	25
6.	Propostes d'actuació per als ens locals	28
6.1.	Millorar el coneixement dels espais naturals locals.....	28
6.2.	Senderisme i accés a peu als espais naturals	29
6.3.	Codis i guies de bones pràctiques.....	30
6.4.	Gestió interna i Comissió Local sobre els usos en espais naturals (CLUEN)	33
6.5.	Coordinació entre les autoritzacions.....	33
6.6.	Acció sancionadora.....	33
6.7.	Mesures alternatives a la sanció econòmica	34
6.8.	Gestió de camins públics i privats	35
	ANNEX I. Marc normatiu consultat	39
	ANNEX II. Taula de resum d'informació d'interès sobre espais naturals	47

1. Presentació

1.1. Problemàtica de la gestió dels usos en els espais naturals públics en l'àmbit local

La necessitat de **gaudir de la natura i de poder gaudir d'un entorn de qualitat**, la redescoberta dels espais naturals propers, la presa de consciència dels hàbits saludables i de **la importància de l'activitat** física són alguns canvis en la societat actual que ajuden a entendre el progressiu augment de la freqüentació en els espais naturals.

Aquesta situació ha anat derivant cap a una **massificació de l'entorn natural**, que ha comportat un augment de la pressió del medi i ha provocat una degradació de la qualitat ambiental d'aquests espais i tensions entre els actors del territori.

La manca d'una regulació completa dels usos recreatius i d'un model de gestió eficient d'ús públic dels espais naturals ha portat alguns municipis a prendre iniciatives per fer-hi front i a regular l'ús i accés al medi natural. La diversitat d'iniciatives locals ha posat sobre la taula la necessitat d'unificar les actuacions per tal de generar un model el més coherent possible i evitar el traspàs de pressions d'un municipi cap a un altre.

L'esmentada situació ha motivat aquest manual, que ofereix coneixements i eines per ajudar els ens locals a l'hora de regular els usos en els espais naturals públics i millorar la gestió d'aquest repte.

1.2. Objecte del manual

L'objecte del manual és oferir un **marc d'actuació per als ens locals** que sigui d'utilitat per a la gestió del repte dels usos en els espais naturals públics i que, per tant, aportí les eines que ajudaran a garantir que els ens locals gaudeixin de seguretat jurídica en la gestió i conservació del patrimoni natural.

Així mateix, aquest manual també conté **propostes i recomanacions** perquè els ens locals puguin gestionar l'ús públic dels espais naturals de forma participada i coherent amb el territori.

Els principals aspectes abordats per aquest manual són els següents:

- El Sistema d'Espais Naturals Protegits de Catalunya.
- Tipologia d'usos en espais naturals des de l'òptica administrativa.
- Marc jurídic dels usos en els espais naturals.
- Competències en l'autorització d'usos i en la sanció d'infraccions.
- Rol de les ordenances municipals en la gestió dels usos en els espais naturals.
- Propostes i recomanacions per als ens locals.

2. Problemàtica ambiental

L'activitat humana en el medi natural està evolucionant i, actualment, els usos lúdics i esportius estan comportant, en alguns casos, sobrefreqüentació que genera diversos problemes associats. Alguns exemples poden ser:

- Manca d'equipaments per acollir els visitants: la insuficiència d'aparcaments, lavabos, zones de pic-nic, barbacoa, etc. provoca que se cerquin alternatives que no són les adequades.
- Afluència de gran quantitat de visitants a peu i senderistes en determinats espais: és un factor que eleva la pressió en el medi i que provoca perjudicis com ara l'abandonament de residus, la invasió d'hàbitats d'espècies, la recol·lecció indiscriminada de flora i/o de bolets, o l'absència de respecte dels camins marcats.
- Estacionalització de la visita de determinats espais naturals: es concentra en determinades èpoques de l'any en funció de la tipologia de l'espai natural i dels períodes vacacionals (per exemple, a l'estiu en espais on és possible el bany).
- Afluència d'esportistes en determinats espais naturals per les seves condicions favorables per a la pràctica de determinats esports, com pot ser el windsurf o el kitesurf al Delta de l'Ebre, o el submarinisme al Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter.
- Afluència de vehicles amb motor de combustió o elèctric al medi natural.
- Intrusió en finques privades i en explotacions agrícoles/ramaderes.
- Abocaments de residus en espais naturals.
- Obertura de nous camins i corriols pel pas de bicicletes o altres.
- Sorolls per la música alta associada a les activitats ludicoesportives.
- Animals domèstics que acompanyen els visitants i que, en anar deslligats, poden ocasionar danys físics al medi.
- Acampada en espais inadequats.

La situació descrita provoca diversos impactes ambientals, entre els quals es poden trobar:

- Erosió i compactació del sòl.
- Degradació dels hàbitats per certes espècies protegides.
- Contaminació de l'aigua per l'ús de productes, com són les cremes solars, i l'enterboliment de l'aigua pel pas a peu o vehicle en rierols o altres medis aquàtics.

- Pèrdua de biodiversitat: les espècies més sensibles busquen noves zones per reproduir-se i per continuar el seu cicle de vida.
- Augment del risc d'incendi.

3. El Sistema d'Espais Naturals Protegits a Catalunya

El sistema d'Espais Naturals Protegits de Catalunya (SENP) és un instrument troncal per a la **conservació de l'ambient i la biodiversitat del país**. Catalunya, a causa de la seva situació geogràfica, té un patrimoni natural excepcionalment divers. Aquest es compon tant d'espais d'alta muntanya com d'espais fluvials, litorals, marins, zones humides, boscos, prats, pastures i, fins i tot, espais agraris humanitzats.

Es tracta d'un entramat cabdal del territori català, que ha de poder romandre i conservar els seus valors tot i el desenvolupament i les demandes de la societat.

La definició dels espais naturals protegits de Catalunya justifica la seva definició pels seus trets **paisatgístics, geomorfològics o l'abundància d'espècies de flora i fauna**. Aquests representen els ecosistemes amb millor estat de conservació, biodiversitats, hàbitats i representativitat del patrimoni natural català.

Actualment, la principal regulació del Sistema d'Espais Naturals Protegits és la **Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals**. Tot i això, també hi ha altres normes de cabdal importància, com la Directiva 2009/147/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 30 de novembre de 2009, relativa a la conservació de les aus silvestres; la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres; la Llei 12/2006, de 27 de juliol, de mesures en matèria de medi ambient; la Llei 42/2007, de 13 de desembre, de patrimoni natural i de la biodiversitat; i el Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural.

El **Sistema d'Espais Naturals Protegits** de Catalunya està format pels elements següents:

- La Xarxa d'Espais Naturals de Protecció Especial (Llei 12/1985):
 - 1) **Parc nacional:** es tracta d'espais naturals d'extensió relativament gran, no modificats essencialment per l'acció humana, que tenen interès científic, paisatgístic i educatiu. La figura del parc nacional té per finalitat preservar l'espai de totes les intervencions que poden alterar-ne la fisonomia, la integritat i l'evolució dels sistemes naturals.
 - 2) **Parcs naturals:** són espais naturals que presenten valors naturals qualificats, la protecció dels quals es fa amb l'objectiu d'aconseguir-ne la conservació d'una

manera compatible amb l'aprofitament ordenat de llurs recursos i l'activitat de llurs habitants.

- 3) **Reserva natural:** són els espais naturals d'extensió reduïda i de considerable interès científic que són objecte d'aquesta declaració per aconseguir preservar íntegrament el conjunt d'ecosistemes naturals que contenen o d'alguna de les seves parts. En funció del seu grau de protecció, es pot tractar de reserves integrals o de reserves parcials.
 - 4) **Paratges naturals d'interès nacional:** són els espais o els elements naturals d'àmbit mitjà o reduït que presenten característiques singulars atès llur interès científic, paisatgístic i educatiu, amb l'objectiu de garantir-ne la protecció i la de l'entorn. En aquests espais les activitats s'han de limitar als usos tradicionals agrícoles, ramaders i silvícoles compatibles amb els objectius concrets de la protecció i a les altres activitats pròpies de la gestió de l'espai protegit.
- La **xarxa Natura 2000** (Directiva 2009/147/CE, coneguda com a Directiva aus, i Directiva 92/43/CEE, coneguda com a Directiva hàbitats).

Es tracta d'una xarxa ecològica europea ecològica composta pels **llocs d'importància comunitària (LIC)**, fins la seva transformació en **zones d'especial conservació (ZEC)**, i les **zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA)**.

La seva finalitat és assegurar la supervivència a llarg termini de les espècies i els tipus d'hàbitat a Europa, i contribuir a aturar la pèrdua de biodiversitat. És el principal instrument per a la conservació de la natura a la Unió Europea.

D'acord amb la Llei 12/2006, de mesures en matèria de medi ambient, la inclusió d'un espai a la xarxa Natura 2000 implica la seva integració automàtica al Pla d'espais d'interès natural (PEIN).

Cal esmentar que la Llei 42/2007, de 13 de desembre, de patrimoni natural i de la biodiversitat, classifica els diferents espais protegits en el seu article 30 i desenvolupa la seva definició en articles posteriors, sense que s'inclouin els espais integrants de la xarxa Natura 2000. Aquests espais tenen una regulació específica en la Llei 42/2007 (articles 42 a 49). En conseqüència, cal esmentar que aquesta norma preveu infraccions específiques que es poden cometre en espais de la xarxa Natura 2000.¹

¹ A tall d'exemple, l'article 80.1 preveu el següent:

"A los efectos de esta ley, y sin perjuicio de lo que disponga al respecto la legislación autonómica, se consideraran infracciones administrativas:

[...]

- El **Pla d'espais d'interès natural (PEIN)** (Decret 328/1992).

El PEIN és un pla territorial sectorial que pretén potenciar els usos i les activitats agrícoles, ramaderes, forestals, cinegètiques, d'aqüicultura, de pesca i de turisme rural, així com activitats de descontaminació del medi i el desenvolupament de territoris per evitar la contaminació. La declaració d'un espai com a zona d'especial conservació (ZEC) o com a zona de protecció especial per a les aus (ZEPA) implica la inclusió automàtica en el PEIN.

Els municipis que tenen el seu territori o part afectat per alguna de les figures de protecció esmentades ha de tenir en compte la **normativa específica d'aquests espais per regular i/o gestionar els usos en el seu terme municipal**, així com les competències que puguin ostentar els òrgans gestors d'aquests espais.

Aquests aspectes es referencien posteriorment en el manual *Tipologia d'usos en els espais naturals*.

Els usos de béns públics, segons el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local, poden ser diferenciats. Seguint la previsió que fa aquesta norma, els **usos comuns es poden diferenciar entre usos comuns generals i usos comuns especials** si hi concorren circumstàncies singulars, com pot ser la intensitat de l'ús. Aquesta és la principal tipologia dels usos que es duen a terme en els espais naturals.

3.1. Ús comú general

És necessari definir quines activitats es consideren ús general, ja sigui directament o per exclusió del que es considerin usos d'especial intensitat.

-
- r) *La tenencia y el uso de munición que contenga plomo durante el ejercicio de la caza y el tiro deportivo, cuando estas actividades se ejerzan en zonas húmedas incluidas en la Lista del Convenio relativo a Humedales de Importancia Internacional, en zonas húmedas incluidas en la Red Natura 2000 y en las zonas húmedas incluidas en espacios naturales protegidos.*
 - s) *El incumplimiento de las obligaciones y prohibiciones establecidas en las normas reguladoras y en los instrumentos de gestión, incluidos los planes, de los espacios naturales protegidos y espacios protegidos Red Natura 2000.*
 - t) *El suministro o almacenamiento de combustible mediante el fondeo permanente de buques-tanque en las aguas comprendidas dentro de los espacios naturales protegidos y de los espacios protegidos Red Natura 2000, la recepción de dicho combustible así como el abastecimiento de combustible a los referidos buques-tanque.*

Se considerará que el fondeo es permanente aunque haya eventuales períodos de ausencia del buque o se sustituya o reemplace el mismo por otro de la misma compañía, armador o grupo, siempre que la finalidad del fondeo sea el almacenamiento para el suministro de combustible.”

Les **característiques** d'aquest ús general serien:

- És lliure, públic i gratuït. Correspon a tots els ciutadans per igual i de manera indistinta, i per tant el seu ús no implica l'exclusió de l'ús de la resta de persones interessades.
- No requereix cap tipus de declaració, comunicació o autorització.
- Permet gaudir del medi natural d'acord amb la seva naturalesa i condicions.
- No empara usos abusius, ni el malbaratament dels recursos naturals.
- Es fa sota la responsabilitat de cada persona i implica que aquesta ha d'adoptar les mesures de prevenció i protecció adequades i proporcionades al risc inherent que suposa l'activitat que vol portar a terme i a les característiques i situació física de cada persona que accedeix al medi natural.
- Implica respectar els camins, marges, senyalitzacions i els drets de propietat.

Un exemple paradigmàtic d'ús comú general en espais naturals és el senderisme (al menys quan aquest es realitzi de forma individual o en grup reduït), és a dir, transitar i accedir a peu pels mateixos, que, de forma general, no implicarà cap comunicació, autorització ni l'exclusió de l'ús de la resta dels ciutadans.

3.2. Usos comuns especials (especial intensitat)

Entenem per usos comuns d'especial intensitat aquells que, ja sigui per les seves característiques pròpies o per la manera com es porten a terme, tenen una regulació específica i diferent de l'ús general.

Aquests usos s'haurien de definir en una relació que es podria actualitzar, i caldria tenir en compte:

- L'afecció al medi natural derivada de les condicions en què es porta a terme: necessitat d'instal·lació d'aparells (com per exemple en escalada, acampada, salt de pont, salts, etc.).
- El fet que es tracti d'activitats organitzades en grup encara que sigui sense ànim de lucre.
- Si aquest ús implica l'exclusió d'altres persones.
- L'ús de vehicles o artefactes: bicicletes, embarcacions, vehicles de transport no motoritzats, etc.

- L'especial pressió de l'activitat sobre els espais on es duu a terme: capacitat del medi de suportar la pressió de les activitats, com és el cas de zones especialment protegides o sensibles, gorgs, barrancs, etc.).
- Possibilitat de diferenciar entre activitats esportives de particulars i activitats esportives d'entrenament de persones inscrites en les federacions esportives corresponents i que participen regularment en competicions.
- Altres activitats organitzades en grup (cros, marxa, etc.).
- En el cas d'esportistes federats: possibilitat de disposar de permisos específics per exercir les activitats. Possibilitat de que les federacions estableixin convenis amb els gestors dels espais naturals per determinar les condicions en què es poden fer les pràctiques esportives federades en els espais naturals.

De forma general, **els ens locals tenen la facultat de sotmetre els usos comuns especials al règim de llicència**, tenint en compte la natura dels béns afectats, els actes d'afectació i d'obertura d'ús al públic, així com el que determinin disposicions de caràcter general (article 218.3 del Decret legislatiu 2/2003, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya en relació amb els articles 84.1.b) i 84 bis.1.a) de la Llei 7/1985, reguladora de les bases de règim local).

4. Marc jurídic i competències administratives

4.1. Marc normatiu dels usos en els espais naturals

El marc normatiu dels **usos en els espais naturals** es compon tant per normativa ambiental vinculada específicament als espais naturals, com per la normativa reguladora de les activitats que es duguin a terme als espais naturals. És important que des dels ens locals es tingui constància de quina és aquesta normativa per tal de consultar-la en cas de dubte.

La principal **normativa ambiental** vinculada als espais naturals és la següent:

- Llei 42/2007, de 13 de desembre, de patrimoni natural i de biodiversitat.
- Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals.
- Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya.
- Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural (PEIN).
- Decret 214/1987, de 9 de juny, sobre declaració d'arbres monumentals.

- Decret 378/1996, de 18 de desembre, sobre establiment de plans de prevenció d'incendis en els espais naturals de protecció especial.
- Llei 22/1988, de 28 de juliol, de costes.
- Reial Decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'aigües i Reial decret 849/1986, d'11 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament del domini públic hidràulic.
- Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació lumínica.

La **normativa reguladora de les activitats i els usos** que es duen a terme en els espais naturals és la següent:

- Decret 142/1992, de 9 de juny, pel qual es regulen les activitats fotogràfiques, científiques i esportives que poden afectar les espècies de fauna salvatge.
- Llei 9/1995, de 27 de juliol, de regulació de l'accés motoritzat al medi natural.
- Decret 166/1998, de 8 de juliol, de regulació de l'accés motoritzat al medi natural.
- Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport.
- Decret 56/2003, de 20 de febrer, pel qual es regulen les activitats fisicoesportives al medi natural.

4.2. Drets i deures dels usuaris

La **tipologia d'usuaris** en els espais naturals és molt diversa en funció de les característiques d'un espai i/o de l'època de l'any, entre d'altres. Podem trobar-hi turistes, excursionistes, esportistes, boletaires, etc.

Cal tenir presents quins són els **drets i deures** per promoure hàbits que contribueixin a millorar la protecció del medi natural. Aquesta informació es pot comunicar a partir d'eines com ara tríptics, panells o sessions informatives, entre d'altres.

Els usuaris dels espais naturals tenen el **dret a gaudir del medi ambient** (article 45.1 de la Constitució espanyola), tenint en compte la importància del contacte amb la natura per al propi desenvolupament personal.

Per mandat constitucional, els usuaris tenen el **deure de conservar el medi ambient** (article 45.1 de la Constitució espanyola) i, per aquest motiu, han de respectar la normativa sectorial en matèria ambiental, d'espais naturals i d'activitats, d'una banda, i respectar el dret a la propietat privada, atès que bona part de la superfície dels espais naturals es troba en mans de particulars.

En aquest sentit, totes les persones que accedeixin a un espai natural han d'adoptar una **actitud respectuosa** amb l'entorn. Els usuaris són responsables dels danys que puguin provocar a tercers, als béns o a les propietats, ja sigui per desconeixement, negligència o mal ús de l'espai.

Alguns municipis ja tenen **ordenances que regulen els usos en aquests espais**, tal com s'exposa en apartats posteriors. Al mateix temps, però, també resulta d'aplicació la normativa sectorial que resumim en la taula següent:

Ordenances i normatives que regulen els usos dels espais naturals	
Usos	Normativa
Prohibit fer foc, tret que es compti amb una autorització de caràcter excepcional del departament competent en la matèria de la Generalitat de Catalunya.	1. Articles 137 a) i 138 a) del Decret 3769/1972, de 23 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'incendis forestals.2. Article 18.3 del Decret 64/1995, de 7 de març, pel qual s'estableixen mesures de prevenció dels incendis forestals.
Queda prohibit deixar abandonades en el bosc restes combustibles o susceptibles de ser causa de l'inici d'un foc (vidres, ampolles, papers i elements similars).	1. Article 136 j) del Decret 3769/1972, de 23 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'incendis forestals.2. Articles 14.2 b) i 15 c) del Decret 64/1995, de 7 de març, pel qual s'estableixen mesures de prevenció dels incendis forestals.
Prohibit llençar deixalles	1. Article 37.1 h) de la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals de Catalunya.
Es prohibeix de donar mort, danyar, molestar o inquietar intencionadament els animals silvestres. S'inclou en aquesta prohibició també les afectacions als seus nius, a les seves cries i als seus ous, tot i que puguin	1. Article 54.5 i 57.1 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, en relació amb l'article 61.1, i les infraccions dels articles 80.1.p) i 80.1.x). Aquesta regulació també resulta d'aplicació en espais integrants de la xarxa Natura 2000 que no tinguin

estar buits. ²	una norma reguladora específica i/o instrument de gestió, incloent-hi els plans.
Els usuaris s'han d'abstenir de produir sorolls de qualsevol tipus, especialment si són susceptibles de pertorbar la tranquil·litat de la fauna o de molestar altres persones.	1. Article 37.1 c) de la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals de Catalunya.2. Articles 7 i 12.5 de la Llei 16/2002, de protecció contra la contaminació acústica.
Cal portar lligats els animals domèstics.	1. Llei 10/1999, de 30 de juliol, sobre la tinença de gossos considerats potencialment perillosos.2. Reial decret 287/2002, de 22 de març, pel qual es desenvolupa la Llei 50/1999, de 23 de desembre, sobre el règim

² D'acord amb l'article 61 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, de patrimoni natural i de la biodiversitat, les prohibicions esmentades poden quedar sense efecte, mitjançant l'autorització administrativa de la comunitat autònoma o de l'Administració general de l'Estat, en l'àmbit de les seves competències, si no hi ha cap altra solució satisfactòria, i sense que això suposi perjudicar el manteniment en un estat de conservació favorable de les poblacions en qüestió, en la seva àrea de distribució natural, quan concorrin alguna de les circumstàncies següents:

- a) Si de la seva aplicació es deriven efectes perjudicials per a la salut i la seguretat de les persones.
- b) Per prevenir perjudicis importants als cultius, el bestiar, els boscos, la pesca i la qualitat de les aigües. Amb excepció de les aus, aquesta excepció també es podrà aplicar en cas de perjudici important a altres formes de propietat.
- c) Per raons imperatives d'interès públic de primer ordre, incloses les de caràcter socioeconòmic i les conseqüències beneficioses d'importància primordial per al medi ambient. Aquesta excepció no serà d'aplicació en el cas de les aus.
- d) Quan sigui necessari per raons d'investigació, educació, repoblació o reintroducció, o quan sigui necessari per a la cria en captivitat orientada a aquests fins.
- e) En el cas de les aus, per prevenir accidents relacionats amb la seguretat aèria.
- f) Per permetre, en condicions estrictament controlades i mitjançant mètodes selectius, la captura, retenció o qualsevol altra explotació prudent de determinades espècies no incloses en el Llistat d'espècies silvestres en règim de protecció especial, en petites quantitats i amb les limitacions precises per garantir-ne la conservació.
- g) Per protegir la flora i la fauna silvestres i els hàbitats naturals.

	jurídic de la tinença d'animals potencialment perillosos.
Queda prohibit l'alliberament no autoritzat d'exemplars d'espècies al·lòctones i autòctones de fauna, o d'animals domèstics, al medi natural.	1. Article 54. 5 bis de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat.
Està prohibida la captura, la persecució injustificada d'espècies de fauna silvestre i l'arrencada i tallada d'espècies de flora en aquells supòsits en què calgui autorització administrativa, d'acord amb la regulació específica de la legislació sectorial, quan no s'hagi obtingut aquesta autorització.	1. Article 80 ap. m) de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat.
Es prohibeix l'alteració (translocació, sostracció o degradació) del sòl, roques, fòssils o minerals, sigui quin sigui el mitjà utilitzat (manual o mecànic). Tampoc es permet, sense l'autorització escaient, la recollida de sòl fèrtil ni de virosta, ni d'elements minerals ni de terres en general.	1. Article 37.1 de la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals de Catalunya. 2. Article 74.2 e de la Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya.
Resta prohibida qualsevol actuació, ús o activitat que pugui suposar, de forma directa o indirecta, el deteriorament o la destrucció de qualsevol component del patrimoni arquitectònic, històric i cultural, i molt especialment d'aquells que gaudeixen d'una protecció específica, d'acord amb el marc legislatiu vigent en matèria d'urbanisme i de patrimoni cultural català. També està prohibida la realització de pintades i l'enganxament de cartells o de propaganda sobre els elements de patrimoni esmentats.	1. Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol. 2. Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.

Resta prohibit l'abocament de tota mena de substàncies, deixalles i objectes que puguin alterar la qualitat de les aigües superficials o subterrànies. També es prohibeix fer activitats que incideixin negativament en la qualitat d'aquestes aigües, com ara rentar automòbils, buidar dipòsits de caravanes o altres activitats que produeixin efectes similars a les fonts, basses, embassaments i cursos d'aigua, o en la seva proximitat.	1. Articles 116 i 117 del Reial Decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'aigües, i articles 315, 316 i 317 del Reial decret 849/1986, d'11 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament del domini públic hidràulic.
L'activitat de bany s'ha de fer sota la responsabilitat exclusiva de l'usuari, que ha d'atendre les indicacions i els senyals que puguin imposar-ne la prohibició per motius d'higiene o seguretat. Per motius de protecció del medi natural o per la realització d'activitats aquàtiques prèviament autoritzades, també es pot restringir el bany en determinades zones, degudament senyalitzades amb aquesta finalitat.	1. Article 6, apartats 2 i 3 del Decret 148/1992, de 9 de juny, pel qual es regulen les activitats fotogràfiques, científiques i esportives que poden afectar les espècies de la fauna salvatge. No estan permeses les captacions d'aigua dels espais fluvials per a cap tipus de pràctica que no tinguin l'autorització expressa de l'Agència Catalana de l'Aigua.
Està prohibit l'abandonament d'animals domèstics.	1. Article 5 c de la Llei 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals.
Queda prohibida la introducció, sense autorització ni control científic, d'espècies animals tant exòtiques com autòctones.	1. Decret 506/1971, de 25 de març, pel qual s'aprova el Reglament per a l'execució de la Llei de caça.2. Article 37.1 e) de la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals de Catalunya.3. Article 13 de l'Ordre, de 7 de juny de 1995, de regulació de les explotacions ramaderes que allotgin espècies cinegètiques.

S'admet la pràctica d'activitats físicoesportives només amb finalitats recreatives i de lleure. Queda expressament prohibida la realització d'aquest tipus d'activitats en les zones especialment vulnerables i degudament senyalitzades. Quan siguin pràctiques organitzades i col·lectives, tant si es tracta d'una activitat econòmica com d'activitats sense ànim de lucre, es requerirà en tot cas l'autorització de l'ajuntament corresponent, sens perjudici d'altres autoritzacions necessàries.	1. Decret 56/2003, de 4 de febrer, l'annex 1 del qual conté el catàleg d'activitats que es troben a l'abast.2. Ordre de 6 d'octubre de 2004, per la qual es modifica el catàleg d'activitats físicoesportives en el medi natural.

Taula 1: Ordenances i normatives que regulen els usos dels espais naturals

4.3. Base de la distribució de competències

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, reformat per la Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, regula la competència de la Generalitat en matèria de règim local i, a més, delimita el nucli essencial de les competències de les entitats locals.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, en el seu article 84.2.j), preveu que els governs locals de Catalunya tenen en tot cas **competències pròpies sobre la formulació i la gestió de polítiques per a la protecció del medi ambient i el desenvolupament sostenible**. Així mateix, en el seu apartat n) es preveu que també tindran competències en la **regulació, gestió i vigilància de les activitats i els usos que es porten a terme a les platges, als rius, als llacs i a la muntanya**.

Així mateix, la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, preveu en el seu article 7.4 com **els municipis poden exercir altres competències que les que se'ls atribueixin expressament**, sempre que es compleixin un seguit de requisits:

- Que no es posi en risc la **sostenibilitat financera** del municipi.
- Que **no hi hagi una execució simultània d'aquesta competència** amb una altra administració.
- Que hi hagi un **informe previ vinculant de l'administració competent per matèria** (que indiqui la inexistència de duplicitats) **i de l'administració que en tingui atribuïda la tutela financera** (sobre la sostenibilitat financera de la nova competència).

D'aquesta exposició es pot concloure que els ens locals podrien assumir determinades competències en matèria ambiental, sempre que es donin els requisits exposats prèviament.

4.4. Competències en l'autorització dels usos públics dels espais naturals

Donada la complexitat, dispersió i imprecisió de la normativa existent, és d'importància cabdal que els ens municipals tinguin clar **quines són les autoritzacions necessàries per a la realització d'usos i activitats en els espais naturals**, si és el cas.

El Decret 148/1992, de 9 de juny, pel qual es regulen les activitats fotogràfiques, científiques i esportives que poden afectar a les espècies de la fauna salvatge preveu que **cal una autorització per part de l'òrgan que designi l'administració gestora de l'espai natural per dur a terme les següents activitats** (article 5 en relació amb els articles 2, 3 i 4 del Decret 148/1992):

- Obtenció d'informació gràfica, visual, sonora o de qualsevol altre tipus (amb mètodes específics o a través de mera observació) d'espècies sensibles en el seu sector de cria. Per a espècies molt sensibles, i en el cas de l'os bru, també en el període d'hivernada, les autoritzacions només s'emetran de manera excepcional i sota circumstàncies justificades.
- Realització de pel·lícules, documentals o anuncis publicitaris en els espais següents:
 - a) Espais naturals de protecció especial.³
 - b) Reserves nacionals de caça.
 - c) Reserves naturals de fauna salvatge.
 - d) Zones de caça controlada.
- Captura amb finalitat científica o educativa de qualsevol espècie protegida, cinegètica o objecte d'aprofitament piscícola, tant en viu com la que impliqui la mort de l'animal (autorització especial).
- Captura de vertebrats i invertebrats autòctons en espais naturals de protecció especial, amb excepció de la rata comuna, la rata negra, el talp de camp, el talpó comú, el ratolí casolà i el pardal comú.

Aquesta norma també preveu la necessitat de l'obtenció d'una **autorització per part de l'òrgan que designi l'administració gestora dels espais inclosos en el PEIN**, en les reserves naturals de fauna salvatge, reserves nacionals de caça i zones de caça controlada:

³ Cal recordar que els espais naturals de protecció especial es troben compostos pels parcs nacionals, els parcs naturals, les reserves naturals i els paratges naturals, d'acord amb la Llei 12/1985.

- Escalada, espeleologia, vol i descens per l'aire i aterratge d'ultralleugers, parapent, ala delta i altres aparells, tripulats o no, i la navegació amb embarcacions o altres aparells nàutics.⁴
- Bicicleta tot terreny i qualsevol prova o activitat esportiva terrestre que necessiti del concurs d'algun artefacte.
- Banyar-se en els espais naturals de protecció especial (ENPE) i en les reserves naturals de fauna salvatge.
- Acampar en els espais naturals de protecció especial, reserves naturals de fauna salvatge, reserves nacionals de caça i zones de caça controlada.

Pel que fa a la **competència orgànica** per resoldre les **sol·licituds d'autorització**, donada la imprecisió de la normativa actual, hi ha diverses pràctiques que s'ajusten a les seves disposicions i que es fan constar a continuació:

En el cas **d'activitats en espais naturals de protecció especial**, les autoritzacions les proporcionen l'**òrgan gestor de l'espai natural**. A efectes d'aclarir quins són els òrgans i administracions gestores dels espais naturals de protecció especial de Catalunya, s'adjunta una taula resum com a **annex II** del manual, amb **enllaços a informació d'interès i a tràmits administratius**, entre d'altres.

- En el cas d'activitats en **espais naturals protegits** (que no de protecció especial) o en el cas d'activitats que afecten més d'un espai de la mateixa demarcació, l'autorització l'emeten els **Serveis Territorials del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural**.⁵ Hi ha una **excepció** a aquest supòsit: en el cas de l'escalada a l'**Espai Natural Protegit de l'Alta Garrotxa**, l'òrgan encarregat d'emetre l'autorització és el Consorci de l'Alta Garrotxa, d'acord amb les previsions del seu Pla de protecció del medi natural i del paisatge.
- En el cas que l'activitat afecti **més d'una demarcació territorial i més d'un espai natural protegit**, l'òrgan competent d'emetre l'autorització és la **Direcció General de Polítiques Ambientals i de Medi Natural de la Generalitat**.

A més d'allò esmentat, cal tenir en compte altres particularitats:

⁴ Pel que fa a la navegació aèria i d'acord amb l'Ordre de 24 d'abril de 1986, del Ministeri de Transports, Turisme i Comunicacions, sobre navegació aèria, aquesta regulació es limita a l'espai de 300 metres existents per sobre del terra en els espais naturals indicats.

⁵ [Consulteu les dades de contacte dels Serveis Territorials del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.](#)

- En el cas d'esdeveniments amb **bicicletes tot terreny i/o curses amb artefacte**, l'autorització l'emeten els **Serveis Territorials del Departament d'Acció Climàtica i Agenda Rural**.
- En el cas de les **curses a peu**, l'autorització l'emeten els **Serveis Territorials del Departament d'Acció Climàtica i Agenda Rural**. Aquesta autorització es basa en un informe previ que aquests sol·liciten al **Cos d'Agents Rurals (CAR)**.

[Consulteu el tràmit de sol·licitud d'autorització d'activitats en espais naturals protegits gestionats pel Departament d'Acció Climàtica i Agenda Rural.](#)

Aquest tràmit, segons la mateixa pàgina web del Departament, està pensat per a **activitats** com ara l'acampada, pernoctació i/o casals; l'accés a xarxa viària restringida; les activitats aèries tripulades o no; les activitats de recerca; les activitats educatives, de formació, artístiques o recreatives; les competicions esportives i altres proves; els aprofitaments de recursos naturals (excepte recursos cinegètics i piscícoles); banyar-se fora d'indrets destinats a aquest efecte; activitats amb BTT o bicicleta de muntanya; circulació motoritzada organitzada; creació o modificació de circuits o itineraris senyalitzats siguin eqüestres, de bicicleta o altres; escalada regulada; espeleologia; esports aquàtics; instal·lació o millora de via escalada o via ferrada; pràctiques col·lectives de lleure, esportives o d'aventura, organitzades o comercialitzades; realització de pel·lícules, documentals i reportatges fotogràfics; transport de viatgers amb finalitat turística o lúdica; **o qualsevol altra activitat regulada per la normativa pròpia de l'espai natural**.

També és necessari demanar una **autorització per a l'observació i l'enregistrament gràfic i/o visual d'espècies de fauna salvatge sota determinades circumstàncies**. Segons el mateix web del Departament, les activitats de fotografia, filmació i observació de fauna salvatge autòctona requereixen autorització en els casos següents:

- En el cas d'espècies catalogades com a "Molt sensibles" i "Sensibles" al Decret 148/1992, de 9 de juny, pel qual es regulen les activitats fotogràfiques, científiques i esportives que poden afectar les espècies de la fauna salvatge, en els llocs crítics de cria i durant la temporada de cria (quiròpters i os bru, també durant època i zona d'hivernada).
- Per a les espècies "Poc sensibles" i qualsevol espècie de la fauna salvatge protegida, quan es prevegi que l'activitat pugui provocar molèsties (especialment durant la temporada de cria, en els llocs crítics de cria, d'hivernada o repòs).

[Consulteu el tràmit de sol·licitud d'autorització per a l'enregistrament gràfic i/o visual d'espècies de fauna salvatge.](#)

L'obtenció d'autorització per dur a terme activitats no exclou que el sol·licitant pugui haver de **sol·licitar l'autorització corresponent a l'ajuntament** del terme municipal on radiqui l'espai on es pretén dur a terme l'activitat. La necessitat d'obtenció d'una autorització de l'ens local es troba especialment justificada en aquells **usos que es considerin comuns especials** per les seves característiques (per exemple, per la intensitat de l'ús sobre l'espai natural) i en aquells casos en què, tot i concórrer una autorització d'una altra administració (en aquest cas, l'ens gestor), hi ha una **finalitat d'interès general concreta a protegir no coberta per l'autorització atorgada per l'altra administració** (l'ens local ha de motivar expressament aquest extrem). Penseu per exemple en una cursa o competició de bicicleta de muntanya o BTT amb important afluència de participants i que el seu recorregut passa tant per un espai natural protegit com per espais que, si bé és cert que són naturals, no es troben emparats per una figura de protecció.⁶

Així mateix, en el cas que l'activitat afecti alguna finca privada (per exemple, una cursa a peu que passa en part per la propietat d'un particular), també serà necessari comptar amb **l'autorització dels propietaris**. L'única font d'informació amb referència cartogràfica és el cadastre. Ara bé, aquesta font d'informació no proporciona obertament la titularitat de la finca o bé pot no estar actualitzada. Aquesta informació, però, es troba a disposició de les administracions (locals i forestals) que garanteixen la protecció d'aquestes dades. Per aquests motius, en el cas que les persones o l'entitat no comptin amb la informació corresponent dels titulars dels terrenys, **haurà de ser l'administració competent qui dirigeixi la sol·licitud d'autorització als propietaris**.

4.4.1. Especificitats en l'autorització de circulació de vehicles a motor

La normativa vigent en matèria d'accés motoritzat al medi natural preveu una sèrie d'**especificitats en la circulació motoritzada organitzada i en les proves esportives** amb vehicles a motor al medi natural.

La Llei 9/1995, de 27 de juliol, d'accés motoritzat al medi natural, preveu en el seu article 17 que, per a la circulació motoritzada en grup (circulació de més de set motocicletes o ciclomotors, o de més de quatre automòbils o assimilats que, de mutu acord i sense finalitat competitiva, segueixen el mateix itinerari), cal **sol·licitar una autorització**, on s'ha de fer la **comunicació prèvia del recorregut** corresponent.

⁶ Aquests aspectes es troben regulats en els articles 84 i següents de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, i en els articles 218 i 236 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

La **sol·licitud d'autorització de l'activitat l'han de fer els organitzadors**, ha d'acompanyar el programa de l'activitat i s'ha de dirigir als **consells comarcals** de les comarques per on transcorri l'itinerari, els quals sol·licitaran l'autorització als ajuntaments corresponents i, si escau, als òrgans rectors dels espais naturals. Aquesta comunicació prèvia s'ha de fer a **l'ajuntament**, en el cas de que l'afectació sigui a **un únic municipi, o al consell o consells comarcals en el cas que afecti més de dos municipis o comarques** respectivament, amb un mes d'antelació previ a la realització de l'activitat.⁷ Aquesta sol·licitud s'ha de respondre en el termini de 15 dies naturals. Altrament s'entén atorgada per silenci administratiu positiu.

Els **consells comarcals**, un cop feta la corresponent comunicació al promotor, han de notificar al **departament amb competències en medi natural**, amb una antelació mínima de 10 dies hàbils respecte de la data d'inici de l'activitat, les autoritzacions atorgades, indicant la identitat del promotor, la tipologia d'activitat, l'itinerari, el nombre aproximat de participants i les dates de realització de les activitats.

Els ajuntaments que hagin autoritzat aquestes activitats, així com els consells comarcals, poden afegir **modificacions o limitacions**, tant pel que fa al recorregut com al nombre de participants. També poden incorporar els **condicionants específics** que consideri necessaris per evitar danys a les persones, als béns i al medi natural. Aquestes s'hauran de comunicar oportunament als promotors, al consell comarcal i al departament amb competències en matèria de medi natural.

En el cas que el recorregut afecti un **espai natural de protecció especial**,⁸ la comunicació s'ha de fer a l'òrgan gestor amb un mes d'antelació. L'òrgan gestor pot introduir **modificacions o limitacions** del recorregut i incorporar-hi modificacions per evitar perjudicis al medi natural.

Els ajuntaments, els consells comarcals o l'òrgan gestor de l'espai tenen la facultat de **suspendre totalment o parcialment l'exercici de les activitats comunicades** per circumstàncies meteorològiques, per incendis o per altres supòsits justificats per a la protecció del medi.

⁷ Existeix la prohibició de circulació motoritzada en grup no organitzada de més de set motocicletes o ciclomotors, o de més de quatre automòbils o similars en els espais naturals declarats de protecció especial. Pel que fa als espais inclosos en el PEIN o en els terrenys forestals, resta prohibida la concentració de més de quinze vehicles, amb excepció de les activitats populars organitzades o autoritzades pels ajuntaments, que hauran de ser comunicades prèviament a l'oficina territorial del departament amb competències en medi natural.

⁸ Cal recordar que els espais naturals de protecció especial es troben compostos pels parcs nacionals, els parcs naturals, les reserves naturals i els paratges naturals, d'acord amb la Llei 12/1985.

A més, tots els vehicles participants en l'activitat organitzada **han de disposar d'una còpia de la comunicació efectuada** i l'han d'exhibir als agents de l'autoritat si els la requereixen.

L'obtenció d'aquesta autorització no eximeix de l'obtenció d'altres autoritzacions per altres administracions sectorials, si fos el cas.

La circulació motoritzada **no està permesa en horari nocturn** (s'entén com a horari nocturn des de l'hora en què es pon el sol fins a una hora després en què surt). S'exceptua d'aquesta prohibició general la circulació per pistes que tenen la condició de vials d'unió entre localitats rurals o de comunicació amb cases o nuclis de poblacions situades en zones rurals.

Pel que fa a les **proves esportives amb vehicles motoritzats**,⁹ hi ha la prohibició genèrica que aquestes es duguin a terme a l'interior dels **espais naturals de protecció especial, a les reserves nacionals de caça i a les reserves naturals de fauna salvatge**, llevat del cas de trams d'enllaç no cronometrats, que poden passar per vials aptes per a la circulació motoritzada, amb l'informe previ favorable de l'òrgan gestor de l'espai i d'acord amb les autoritzacions corresponents.

⁹ Segons l'article 23 del Decret 166/1998, de 8 de juliol, de regulació de l'accés motoritzat al medi natural, les activitats competitives es classifiquen en les modalitats següents:

A) Competicions motociclistes

- a) Motocròs: proves de velocitat en circuits prefixats que, en general, estan constituïts per vials no pavimentats.
- b) Enduro o tot terreny: proves de regularitat en circuits prefixats constituïts per vials rurals no pavimentats i, com a màxim, un 25% de la seva llargària per vials pavimentats.
- c) Trial: proves d'habilitat, en les quals els participants circulen a una velocitat mitjana inferior a 20 quilòmetres per hora per circuits prefixats constituïts per vials, generalment no pavimentats, i per les denominades "zones no stop", constituïdes per trams de topografia difícil i de llargària inferior a 40 metres.
- d) Altres competicions de vehicles de motor de caràcter especial que combinen l'orientació, l'habilitat, la velocitat, la regularitat, juntes o per separat.

B) Competicions automobilístiques

- a) Autocròs: proves de velocitat en circuits prefixats que, en general, estan constituïts per vials no pavimentats.
- b) Ral-li: proves de regularitat en circuits prefixats constituïts per vials pavimentats o no. L'itinerari pot estar dividit en trams no continguts.
- c) Competicions de vehicles 4x4: proves d'habilitat i de velocitat en circuits prefixats, amb vehicles tot terreny, de tracció a les quatre rodes.
- d) Altres competicions amb vehicles de motor de caràcter especial que combinen l'orientació, l'habilitat, la velocitat, la regularitat, juntes o per separat.

Els espais i recorreguts autoritzats per les competicions esportives es delimiten en l'autorització preceptiva que ha d'emetre el **departament amb competències en medi natural**.¹⁰ Aquesta autorització s'ha de sol·licitar amb una antelació mínima de 30 dies abans de la data de celebració prevista. També és necessària la **conformitat expressa dels ajuntaments dels municipis afectats i dels propietaris** dels terrenys per on passi la prova, que s'haurà d'adjuntar en la sol·licitud d'autorització que es formuli, entre d'altra documentació.¹¹

L'emissió de l'autorització per dur a terme les competicions (que inclou l'autorització per efectuar la senyalització) correspon al delegat territorial del departament amb competències de medi natural si afecta únicament a una demarcació territorial o bé al subdirector general de Boscos si es supera aquest àmbit.

L'autorització pot comportar **modificacions o limitacions en el recorregut de les proves** i pot incorporar els **condicionants específics** que es considerin necessaris per garantir la preservació del medi natural.

L'ajuntament respectiu o, si escau, el departament amb competències de medi natural han d'exigir el dipòsit d'una **fiança** prèvia.

La sol·licitud d'autorització s'entén **estimada per silenci positiu** en el cas que en el termini d'un mes des de la seva presentació no hagi recaigut una resolució expressa.

4.5. Competències d'inspecció i sanció

Un altre aspecte a tenir en compte pel que fa a les competències és **en qui recau la competència per actuar en les infraccions** en matèria d'usos d'espais naturals.

Tot i que, com es mostrarà posteriorment, **els ens locals poden ostentar competències en aquesta matèria sota determinades circumstàncies**, també és important que des dels mateixos ens locals es tingui coneixement de qui és competent per actuar en les infraccions que es cometin que no siguin de la seva competència. En aquests supòsits, en el cas de tenir constància d'alguna d'aquestes infraccions, o rebre una denúncia, aquesta es pot **redirigir a**

¹⁰ De manera excepcional, les limitacions i prohibicions que estableix la Llei 9/1995, de circulació fora de pistes forestals i camins rurals, circulació en espais PEIN per vials inferiors a quatre metres d'amplada o circulació camp travessa per fora de camins, pistes, làmines d'aigua i altres torrents d'aigua, camins ramaders, tallafocs, vials forestals d'extracció de fusta, es podran no aplicar a competicions esportives si així ho determinen les autoritzacions.

¹¹ A més d'allò esmentat, cal que l'organitzador porti la identificació de la competició, la definició gràfica dels plànols actuals a escala mínima 1:50.000 del recorregut previst, el nombre aproximat de participants previstos, la data, l'hora de començament de la prova i la seva durada, l'aprovació del corresponent reglament esportiu per part de la federació catalana de motociclisme o d'automobilisme i les dades complementàries que s'estimin pertinents per a la millor comprensió de la proposta.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural
**Direcció General de Polítiques
Ambientals i Medi Natural**

l'òrgan competent perquè faci les indagacions necessàries i, si s'escau, s'acordi l'obertura d'un expedient sancionador.

En el cas de les **infraccions contingudes en la Llei 12/1985**, de 13 de juny, d'espais naturals, la competència per resoldre els expedients sancionadors ve determinada per les normes següents:

- Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat (article 81).
- Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat.
- Decret 184/2022, de 10 d'octubre, de denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments en què s'organitza el Govern i l'Administració de la Generalitat de Catalunya.
- Decret 253/2021, de 22 de juny, de reestructuració del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.
- Decret 150/2019, de 3 de juliol, d'atribució de competències sancionadores derivades de l'aplicació de la normativa bàsica en matèria de medi ambient.

Tenint en compte les normes esmentades, en funció de la gravetat de la infracció comesa, la competència per resoldre l'expedient és:

- De la persona titular del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural si la infracció **és molt greu**.
- De la persona titular de la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural si la infracció **és greu**.
- De la persona titular de la Direcció dels Serveis Territorials del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural si la infracció **és lleu**.

Pel que fa a la resolució de l'expedient, en el cas **d'imposició de sancions per infraccions de caràcter molt greu en matèria de protecció d'animals**, aquesta correspon a la persona titular de la **Secretaria d'Acció Climàtica del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural**, en consonància amb l'article 2.5 de la Resolució ACC/496/2022, de 24 de febrer, de delegació de competències de la persona titular del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural en diversos òrgans del Departament.

Les infraccions de la Llei 12/1985 inclouen conductes com són la producció de sorolls innecessaris que puguin destorbar la fauna, la circulació amb mitjans motoritzats fora de pistes i carreteres sense permís expedit per l'ajuntament, o l'abocament d'objectes o residus fora dels llocs autoritzats, entre d'altres.

En el cas de les infraccions per **accés motoritzat al medi natural**,¹² la competència per iniciar un expedient sancionador i per nomenar un instructor **ve determinada pel que prevegi la legislació sobre espais naturals**. La diferent normativa en matèria de creació d'espais naturals (per exemple, el Decret 332/1986, de 23 d'octubre, sobre declaració del Parc Natural del Delta de l'Ebre, o la Llei 7/1988, de 30 de març, de reclassificació del Parc Nacional d'Aiguestortes i l'Estany de Sant Maurici) es remeten al que preveu la Llei d'espais naturals, exposat prèviament.

Per a la imposició de sancions lleus, és competent la persona titular de la delegació territorial del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (actualment Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural) o l'alcalde; per a la imposició de les sancions greus, la persona titular de la Direcció General del Medi Natural (l'equivalent actual és la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural) o el ple de l'ajuntament afectat; i el titular del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (actualment del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural), en el cas de les sancions molt greus.

Alguns exemples d'infracció que preveu aquesta norma són superar els límits de velocitat establerts, circular o estacionar camp a través o fora de camins, o celebrar competicions esportives motoritzades sense autorització, entre d'altres.

En el cas de les infraccions en matèria **d'activitats fisicoesportives al medi natural**, aquestes es troben regulades en el Decret 56/2003, de 20 de febrer, pel qual es regulen les activitats fisicoesportives al medi natural.¹³ Les competències en matèria d'inspecció i sanció per a les infraccions que es puguin cometre corresponen al Consell Català de l'Esport.¹⁴ Entre les infraccions en aquesta matèria podem trobar l'incompliment de tenir contractada una assegurança en els termes que preveu el Decret, incomplir amb l'obligació de disposar del personal tècnic adient o l'incompliment de disposar dels materials necessaris, entre d'altres.

5. Ordenances municipals

Els ens locals poden **exercir la potestat reglamentària**, tal com preveu l'article 128 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. S'ha de tenir en compte que **les ordenances municipals són normes amb rang de reglament, és a dir, jeràrquicament inferiors a la Constitució i a les lleis**. Per tant, no

¹² [Consulteu la Llei 9/1995, de 27 de juliol, de regulació de l'accés motoritzat al medi natural en els seus articles 31 i següents.](#)

¹³ [Consulteu l'article 16 del Decret 56/2003.](#)

¹⁴ [Consulteu el web del Consell Català de l'Esport.](#)

poden vulnerar les disposicions que aquestes contenen, ni regular matèries que la Constitució o els estatuts d'autonomia reconeixen com a competència de les Corts Generals o de les assemblees legislatives de les comunitats autònomes.

Els ens locals poden regular **dins de l'àmbit de les seves competències**,¹⁵ exposades en l'apartat cinquè d'aquest manual. Entre aquestes competències es troba la gestió dels usos en els espais naturals locals, a través de les **ordenances municipals**, tot i que aquesta competència no estigui expressament atribuïda per llei, sempre que aquesta regulació no contradigui normativa de rang superior i sempre que les competències que es vulguin assumir a) no estiguin atribuïdes expressament a una altra administració, b) no suposin un risc per a la sostenibilitat financera del municipi, i c) hi hagi un informe previ vinculant de l'administració competent per matèria (que indiqui la inexistència de duplicitats) i de l'administració que en tingui atribuïda la tutela financera (sobre la sostenibilitat financera de la nova competència).

Alguns **exemples d'ordenances municipals** aprovades recentment en matèria d'espais naturals són les següents:

- Ordenança de l'ús públic de l'Anella Verda de Terrassa (Ajuntament de Terrassa, any 2022).
- Ordenança municipal reguladora de l'accés i ús de la zona de la llera del Maria Rúbies (Ajuntament de Camarasa, any 2021).
- Ordenança de l'ús i la defensa dels camins i les vies rurals, a fi i efecte de garantir-ne i promoure'n l'ús públic, conservació i millora (Ajuntament de Farrera, any 2020).
- Ordenança de civisme i convivència ciutadana (Ajuntament de les Planes d'Hostoles, any 2019).
- Ordenances d'ús públic de la riera de Merlès (Ajuntament de la Quar, any 2017).
- Reglament d'ús de l'àrea de lleure de Sant Cristòfol del Bosc de Llambilles (Ajuntament de Llambilles, any 2016).
- Ordenança fiscal número 15, de taxa per a l'autorització coordinada de l'accés motoritzat al medi natural a l'Alt Urgell (Consell Comarcal de l'Alt Urgell, 2019).
- Ordenança municipal descentralitzada d'Ainet de Besan dels camins rurals i dels tancaments de titularitat de l'EMD d'Ainet de Besan (Entitat Municipal Descentralitzada d'Ainet de Besan, 2011).

¹⁵ Així ho preveu l'article 84 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.

- Ordenança reguladora de l'accés motoritzat al medi natural en el territori de l'EMD d'Isil i Alòs (Entitat Municipal Descentralitzada d'Isil i Alòs, 2015)).
- Ordenança reguladora de l'accés a les pistes forestals de les EMD d'Arestiu i Biasca (entitats municipals d'Arestiu i Biasca, 2017).
- Ordenança reguladora de l'estacionament i acampada d'autocaravanes al municipi d'Alt Àneu (Alt Àneu, 2021).
- Ordenança de regulació de l'ús públic del medi natural i de l'accés motoritzat al paratge de Fontalba i a les gorges del Freser (Queralbs, 2022).

El **procediment per aprovar ordenances reguladores** es troba regulat en la normativa de règim local, concretament en la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (article 70), en el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (article 178), el Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals (articles 58 i següents), i la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (articles 128 i següents).

Els **tràmits essencials** per procedir a l'aprovació d'una ordenança municipal són els següents (article 49 de la Llei de bases de règim local):

- a) **Aprovació inicial** de la proposta de l'ordenança pel ple. s'entén que el règim per a l'adopció d'acords pel ple relatius a l'aprovació inicial és el mateix que per a l'aprovació definitiva, és a dir, majoria simple (més vots a favor que en contra).

En el cas dels municipis de gran població¹⁶ s'entén que la competència d'aprovació inicial correspon a la junta de govern local.

- b) **Informació pública i audiència de les persones interessades**, per un període mínim de 30 dies, perquè puguin presentar al·legacions i suggeriments. L'obertura d'aquest moment del procediment és simultània per als dos tràmits. En el cas del tràmit d'informació pública, aquest es fa a través de la publicació corresponent en el taulell d'anuncis (edictes de l'ens, a més de publicar-se en el butlletí oficial de la província

¹⁶ La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, determina en el seu article 121.1 que els municipis de gran població són aquells amb una població superior a 250.000 habitants; capitals de província amb població superior als 175.000 habitants; municipis que siguin capitals de província, capitals autonòmiques o seu de les institucions autonòmiques; i municipis amb més de 75.000 habitants que presentin circumstàncies econòmiques, socials, històriques o culturals especials. En aquests dos darrers casos, per ostentar la condició de municipi de gran població caldrà que així s'hagi decidit per la assemblea legislativa de la comunitat autònoma, prèvia iniciativa de l'ajuntament respectiu.

(BOP) que pertoqui). En el cas del tràmit d'audiència, s'ha de notificar personalment a les persones interessades, si és que l'administració les té identificades.

- c) **Resolució de totes les al·legacions i els suggeriments presentats i aprovació definitiva del ple.** En cas de no haver-hi cap al·legació o suggeriment, l'acord inicial esdevindrà definitiu. S'entén que ambdós tràmits, el de resolució de suggeriments i reclamacions, i el d'aprovació definitiva, s'han de produir en el mateix acte. S'ha de tenir en compte que en el cas dels municipis de gran població, l'aprovació definitiva de l'ordenança la fa la junta de govern local. No obstant, l'article 123.3 de la Llei de bases de règim local preveu la facultat de delegar aquesta aprovació definitiva a les comissions del ple. L'aprovació definitiva de les ordenances municipals es fa, excepte determinades excepcions, per majoria simple del ple.

Un cop aprovada l'ordenança municipal, aquesta **es publica en el butlletí oficial de la província** i no entra en vigor fins que no s'hagi publicat completament el seu text i hagi transcorregut el termini de 15 dies hàbils.

6. Propostes d'actuació per als ens locals

L'àmbit d'actuació dels ens locals es centra en el **domini públic local**. Els béns de domini públic local són aquells que estan afectats per un ús o servei públic (per exemple, un carrer o una plaça), a un servei públic (per exemple, un edifici on s'ubica un òrgan públic) o al foment de la riquesa nacional (aigües, muntanyes, etc.). Una altra denominació dels béns amb aquesta categoria és béns demaniales.

Pel que fa als **camins i senders** que es troben en els espais naturals protegits, cal tenir en compte que, d'acord amb el que disposen els articles 201 i 208 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, són **béns de domini públic els afectes a l'ús públic o als serveis públics dels ens locals**; són afectes a l'ús públic aquells béns destinats a ser directament utilitzats pels particulars.

L'ús comú general dels béns de titularitat local s'exerceix lliurement d'acord amb la naturalesa dels béns, els actes d'afectació i les disposicions generals (articles 218.2 i 225.1). La titularitat dels béns també comporta l'obligació de conservar-los i millorar-los (article 225.1).

6.1. Millorar el coneixement dels espais naturals locals

La regulació dels usos en els espais naturals públics és una temàtica complexa que necessita un coneixement aprofundit del medi si els ens locals exerceixen o volen exercir competències vinculades a aquest aspecte. En el cas que sigui necessari, és recomanable que els municipis elaborin estudis destinats a millorar la gestió d'un espai concret que es vulgui regular, tant si es tracta d'un espai de muntanya, com si es tracta d'un àrea de costa o marina.

En aquesta fase és necessari que l'ens local pugui determinar **quins són els àmbits més sensibles dins el seu terme municipal** i que, per tant necessiten una aproximació més curosa en la seva gestió i en la seva regulació, sempre dins de l'àmbit de les seves competències.

A fi de millorar la regulació dels usos, també és necessari que els ens locals tinguin un **coneixement dels tipus d'activitats i d'usuaris dels espais naturals**. Aquesta informació es pot recollir en una diagnosi i pot ser l'ocasió d'iniciar un procediment participatiu per tal d'implicar-hi els principals actors (associacions esportives, excursionistes, entitats professionals, etc.).

En aquesta etapa, és important que l'ens local tingui claredat sobre:

- El tipus d'activitats que es fan en el seu municipi, com es classifiquen (motoritzades o no, organitzades o no, en el marc d'una competició o no, o lúdiques, etc.).
- Els espais on aquestes activitats es porten a terme i quin és l'accés per arribar-hi.
- El marc normatiu de les activitats, el procediment administratiu que implica, i si es controla el seu compliment.
- Si les activitats es fan en unes condicions que garanteixen la seguretat dels usuaris.

6.2. Senderisme i accés a peu als espais naturals

El senderisme i l'accés a peu als espais naturals s'ha posat de manifest com un problema durant els darrers anys, especialment a partir de la pandèmia de la covid-19. El desconfinament ha provocat que moltes persones comencin a accedir a la natura, en ocasions amb gran desconeixement.

Les eines tecnològiques actuals també han suposat un coneixement d'espais i vies prèviament desconegudes, el que comporta una major facilitat d'accés a determinats espais sense haver de ser una persona especialment coneixedora i/o experimentada.

Es recomana que els ens locals, **en cas de sobrefreqüentació, emprenguin tasques de comunicació i d'educació ambiental als visitants**, on es puguin abordar qüestions com:

- Protecció del sòl on es durà a terme l'ús públic, especialment pel que fa a l'abocament de deixalles o a la remoció de terres o d'elements minerals.
- Protecció de les aigües, fent especial incidència en la prohibició de fer-hi abocaments o de dur a terme activitats que les afectin negativament. En aquells espais aptes per al bany és convenient que es proporcionin indicacions perquè aquest es pugui dur a terme en condicions de seguretat i amb la menor incidència amb el medi.
- Protecció de la vegetació, amb un especial apercebiment de la prohibició de recollir determinades espècies, si fos el cas. En aquest sentit, també és recomanable indicar que els visitants s'abstinguin d'accedir a espais amb vegetació densa i/o vulnerable.

- Protecció de la fauna salvatge, especialment aquelles activitats susceptibles de generar perjudicis o molèsties, tals com destorbar (per exemple, amb sorolls), maltractar, donar aliments, capturar, alliberar fauna al·lòctona, etc.
- Protecció del patrimoni històric, arquitectònic i cultural, si s'escau.
- Necessitat de circular per camins senyalitzats i per senders existents, si s'escaigués. En aquest sentit és important la tasca de recordar que la immensa majoria del sòl forestal a Catalunya és de propietat privada, i que desviar-se dels senders i camins públics comporta una altra probabilitat d'envair finques particulars.
- Necessitat de portar lligats els animals domèstics com a norma general.
- Protecció de la pròpia seguretat, fent especial incís en la necessitat d'anar avituallat de manera adequada per determinats recorreguts.

Altres pràctiques que es poden impulsar des de l'ajuntament és la regulació dels accessos a espais naturals a través d'ordenança municipal sempre que, per raons de competència, la seva gestió no estigui encomanada a un altre òrgan gestor.

Així mateix, tot i que per norma general les activitats de senderisme i d'accés a peu als espais naturals són usos comuns generals no subjectes a intervenció administrativa, pot ser recomanable la comunicació voluntària a l'ens local, pels mitjans que aquest posi a disposició, l'accés a aquests espais, el recorregut que es durà a terme, les hores aproximades de durada i l'edat dels participants.

6.3. Codis i guies de bones pràctiques

Existeixen alguns codis i guies elaborats per administracions i experts en la matèria que poden aportar coneixements i recomanacions d'utilitat per a un exercici d'activitats als espais naturals que sigui respectuós amb l'ambient. A continuació se'n fa una breu referència per tal que els ens locals ho puguin prendre en consideració.

El ***Codi de bones pràctiques (CBP) en l'organització i celebració de curses i marxes per muntanya*** és un document editat per la Generalitat de Catalunya (2017) i elaborat amb concertació amb els principals actors del sector.¹⁷

Tot i que aquest document no és normatiu, sí que pot ser utilitzat com a recomanacions a l'hora d'organitzar activitats als espais naturals. Avui en dia, s'utilitza com a una referència per a la planificació i celebració de curses i marxes pel medi natural a Catalunya. Els objectius del CBP són:

¹⁷ [Consulteu el Codi de bones pràctiques en l'organització i celebració de curses i marxes de muntanya.](#)

- Fer de les curses i marxes per muntanya, lluny d'un greuge, una oportunitat per posar en valor i promoure el territori on es desenvolupen i els seus valors naturals i culturals.
- Fer conèixer la realitat del món rural, on els paisatges i entorns per on es desenvolupen les curses i marxes són el resultat d'una activitat agrària històrica, fruit d'anys d'activitats dutes a terme per les persones, que cal respectar actuant i gaudint de l'activitat sense alterar-los o causant-hi el mínim impacte no desitjat.
- Promoure el coneixement i el respecte envers la propietat forestal, ja sigui de titularitat privada o pública.
- Establir els aspectes necessaris a tenir en compte durant l'organització de totes les curses i marxes i en la seva celebració, i, un cop finalitzades, sobre la base de la corresponsabilitat de les parts.
- Permetre la millora en la qualitat de les curses i marxes per muntanya des d'un punt de vista de responsabilitat, sostenibilitat, seguretat i respecte pels valors i actors del territori.
- Minimitzar els possibles impactes negatius sobre el medi i sobre el territori (erosió del sòl, afectació a fauna i flora, brutícia i gestió de residus o danys i perjudicis a béns i propietats).
- Potenciar els possibles impactes positius al territori (coneixement i valorització econòmica del territori, difusió dels seus valors naturals i culturals, promoció turística, etc.).
- Oferir un marc on els drets i deures dels organitzadors i dels participants estiguin ben establerts en benefici de totes les parts, tot garantint la pràctica responsable i sostenible de les curses i marxes per muntanya.
- Oferir un distintiu de qualitat voluntari en l'organització, gestió i planificació integral dels diferents tipus de curses o marxes.

D'altra banda, també hi ha la ***Guia de bones pràctiques per al desenvolupament de curses de muntanya en espais naturals protegits***.¹⁸ Aquesta publicació es troba especialment dirigida a òrgans gestors d'espais naturals i entitats federatives (tot i que això no vol dir que la informació continguda no pugui resultar d'utilitat per als ens locals). Aquesta publicació respon a la necessitat de regular les curses per muntanya, atès que la popularització d'aquests esdeveniments representa un risc per a la conservació dels espais naturals.

¹⁸ [Consulteu la Guia de bones pràctiques per al desenvolupament de curses de muntanya en espais naturals protegits.](#)

L'objectiu del document és proporcionar a les entitats organitzadores, administracions i participants una sèrie de criteris orientadors per guiar el desenvolupament d'aquests esdeveniments i establir les bases per a l'adequada regularització de les proves a través de recomanacions, aplicació de criteris i mesures de limitació.

Aquesta guia conté informació d'utilitat i recomanacions des d'un punt de vista ambiental especialment enfocades a:

- Planificació i disseny de la prova.
- Execució de la prova.
- Tancament i anàlisi de la prova.

Aquests punts s'exposen des del paper que han de dur a terme les entitats organitzadores, les administracions afectades i els participants. Així mateix, també s'inclou un compendi d'exemples de bones pràctiques que s'estan duent a terme en espais naturals protegits arreu de l'Estat.

També és important que els ens locals, si es troben ubicats a prop **d'un espai natural de costa o marí**, siguin coneixedors de les bones pràctiques que s'implementin o es puguin implementar en els bons usos d'aquest espai.

Per exemple, en el cas del submarinisme i activitats similars (com el cas del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter), es pot fer difusió de bones pràctiques en l'execució d'aquestes activitats des de la perspectiva ambiental, tenint en compte les particularitats que pugui presentar l'espai.¹⁹

Un altre exemple és el cas dels esports que fan servir una taula per lliscar sobre l'aigua, com pot ser el windsurf o el kitesurf. És convenient que aquests usos (especialment freqüents a espais com el Delta de l'Ebre) també segueixin unes pràctiques respectuoses amb l'ambient i segures amb la resta d'usuaris de l'espai.²⁰

Per al cas específic dels espais naturals marins, cal destacar per la seva precisió i claredat la *Guia de bones pràctiques nàutiques i subaquàtiques*. En aquest document es fa un estudi de pràctiques respectuoses amb el mar, que bé poden resultar d'aplicació a les àrees marítimes d'espais naturals.²¹

¹⁹ [Consulteu les bones pràctiques en busseig de les ecoquies subaquàtiques Costa Brava.](#)

²⁰ [Consulteu el *Reglament de Kiteboarding* elaborat per Som Vela, la Federació de Vela de la Comunitat Valenciana.](#)

²¹ [Consulteu la *Guia de bones pràctiques nàutiques i subaquàtiques dels centres d'activitats marítimes de Catalunya*, del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda rural de la Generalitat de Catalunya.](#)

6.4. Gestió interna i comissió local sobre els usos en espais naturals (CLUEN)

Els **usos públics en els espais naturals** són un tema transversal, i és necessari que l'ajuntament s'organitzi internament. Aquest és un aspecte que dependrà de cada municipi en funció dels seus recursos i de l'assiduïtat de qüestions vinculades a l'ús d'espais naturals.

A títol d'exemple, en alguns casos, la coordinació s'haurà de realitzar entre els agents de la policia local (que ordenen el trànsit en el cas d'una cursa esportiva), l'àrea d'esports (que sol contribuir en l'organització d'esdeveniments esportius locals), i l'àrea de medi ambient (que vetlla per la protecció del medi ambient).

És recomanable que cada ajuntament pugui disposar d'un responsable per actuar en aquesta temàtica i que sigui el coordinador intern.

Així mateix, també pot ser recomanable crear espais de diàleg i d'organització amb el conjunt d'actors implicats en la temàtica amb la intenció de consensuar solucions i de millorar la confiança mútua. Per exemple, es pot crear una comissió de treball amb representants de l'administració, de les entitats organitzadores d'esdeveniments (empreses, associacions, federacions, etc.), dels propietaris privats i de representants dels ciutadans locals.

Aquesta comissió pot ser de gran utilitat per millorar l'eficiència a l'hora d'aplicar la normativa, per gestionar els espais naturals i per trobar solucions consensuades que contribueixin a la sostenibilitat local.

6.5. Coordinació entre les autoritzacions

És recomanable que l'autorització/licència que emetin els ens locals per a la realització d'usos comuns especials (si s'escau) estigui fonamentada en la prèvia autorització dels propietaris (si és que l'activitat afecta finques de particulars) i de l'autorització de l'ens amb competències específiques en matèria ambiental, si n'hi ha.

És convenient que, si des de l'ens local es té coneixement de la voluntat d'organitzar una activitat en els espais naturals del seu àmbit o exercir un ús públic per al qual pot ser convenient que hi hagi intervenció administrativa (autorització/licència), es doni trasllat d'aquest fet a l'òrgan gestor de l'espai natural (si n'hi hagués), així com als propietaris afectats (si també n'hi hagués), i que s'indiqui als promotors de l'activitat, en cas de dubte, quins són els passos a seguir per sol·licitar les autoritzacions pertinents, tot respectant la normativa exigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

6.6. Acció sancionadora

Els ens locals, sota determinades circumstàncies, tenen capacitat d'exercir la potestat sancionadora. Com s'ha esmentat prèviament, els ens locals poden exercir aquelles competències que no estiguin expressament atribuïdes a una altra administració, sota

determinades circumstàncies. El seu exercici es pot regular a través d'ordenança municipal, respectant el principi de jerarquia normativa, és a dir, sense contradir disposicions que tinguin un rang superior (lleis, per exemple).

L'article 139 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, preveu que per l'adequada ordenació de les relacions de convivència d'interès local i l'ús dels seus serveis, equipaments, infraestructures i espais públics, els ens locals poden, en defecte d'existència de normativa específica, establir els tipus d'infraccions a imposar per al compliment dels deures, prohibicions o limitacions contingudes en les ordenances municipals corresponents.

Per tant, s'aprecien **dos requisits bàsics** perquè els ens locals puguin exercir la potestat sancionadora:

1. Que no existeixi normativa sectorial específica que estableixi els tipus de les infraccions.
2. Que aquestes infraccions es trobin contingudes en una ordenança municipal.

Les infraccions, en funció de la rellevància de les seves afectacions, es poden classificar en molt greus, greus o lleus.

Les sancions en forma de multa que prevegin les ordenances municipals, per norma general, no podran superar els 3.000 € en el cas d'infraccions molt greus, 1.500 € en el cas d'infraccions greus, i 750 € en el cas d'infraccions lleus.

En el cas de municipis que no tinguin capacitat personal o tècnica necessària, es pot procedir a delegar l'exercici de la potestat sancionadora en aquesta matèria al consell comarcal, dins dels límits del Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya.

6.7. Mesures alternatives a la sanció econòmica

L'evolució de la societat actual ha portat a qüestionar el model de control social basat en la sanció econòmica com a única resposta. Avui en dia, els valors de la **convivència, el respecte mutu, el sentit de la pertinença, el compromís i la participació** obren nous camins per implicar les persones infractores de manera activa en la reparació del dany causat.

Cada vegada són més els ajuntaments que proposen en les seves ordenances municipals les anomenades "mesures alternatives a la sanció econòmica" (MASE) i que tenen tres objectius principals:

- Potenciar una relació propera i de col·laboració entre la ciutadania, l'administració i la xarxa d'entitats del municipi.
- Promoure la corresponsabilització de la ciutadania envers els veïns, els establiments, l'espai, els equipaments públics i el mobiliari urbà.

- Fomentar el compromís i la participació activa en favor de la convivència.

Aquestes mesures alternatives es basen en la voluntat educativa i reparadora. Són mesures que l'administració pot adoptar de forma voluntària, que han de tenir una utilitat pública i social. En qualsevol cas, s'ha de precisar que, de conformitat amb l'article 79.2 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, l'infractor està obligat a reparar el dany causat en la forma i les condicions que fixa la Llei 26/2007, de 23 d'octubre, de responsabilitat mediambiental. Igualment l'infractor resta obligat a indemnitzar els danys i perjudicis que no puguin ser reparats, en els termes de la resolució corresponent.

Les MASE representen, doncs, una oportunitat per posar en pràctica eines que reforcen la bona entesa entre les parts implicades per transformar les possibles tensions i enfortir les relacions ciutadanes.

Concretament, les MASE són una oportunitat per:

- **Responsabilitzar** la persona de la falta comesa, sobre els efectes i les conseqüències.
- Oferir una oportunitat de canvi: **reparar el dany**, crear nous hàbits en el marc d'un procés més educatiu.
- Potenciar l'actitud de **diàleg**, saber escoltar i saber comunicar amb claredat.

En conclusió, les mesures alternatives a la sanció econòmica són eines que **ajuden a aplicar la normativa** i que la fan més efectiva, ja que van més enllà de la punició. Busquen reparar el dany causat i reforçar el vincle social de la comunitat afectada. D'aquesta manera, s'enforteix la convivència i millora el benestar de la ciutat.

Un exemple és Barcelona, que ha ampliat progressivament el catàleg d'infraccions en què les sancions econòmiques per mesures alternatives ajudin a restaurar el perjudici causat i tinguin un efecte social positiu. Aquestes mesures han estat pensades especialment per infraccions en matèria de civisme (consum d'alcohol al carrer, sorolls excessius, embrutar la via pública, etc.), però això no obsta que les mesures no puguin ser extrapolables al camp dels espais naturals.

Cada ens local, en funció dels seus recursos, pot activar aquestes mesures voluntàries.

6.8. Gestió de camins públics i privats

Per camins hem d'entendre totes aquelles vies de comunicació excloses dels criteris d'inclusió establerts en el Decret legislatiu 2/2009, de 25 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de carreteres de Catalunya (article 2.2. b) i c). Els camins són aquelles **vies i accessos als nuclis de població que integren la xarxa viària municipal**, les pistes forestals i els camins rurals, els camins de servei o d'accés, de titularitat pública o privada, construïts com a elements auxiliars o complementaris de les activitats específiques dels seus titulars, així com les noves vies que siguin executades pels ens municipals d'acord amb les eines de planejament vigents.

La gestió dels camins públics és competència dels ens locals. El règim d'ús d'aquests camins és competència de les entitats locals, i com a tal poden regular els seus usos.

Els camins públics són un bé demanial o de domini públic de titularitat dels ens locals. Són béns afectes a l'ús del conjunt de la ciutadania, i mentre tinguin aquest caràcter són inalienables, inembargables i imprescriptibles.

A l'hora de regular el seu ús i fiscalitzar quines activitats es duen a terme en els camins públics, és necessari que aquests es **trobin inventariats per l'ens municipal**. Així mateix, també és convenient l'existència d'un inventari específic de camins.

Disposar d'un inventari de camins públics pot beneficiar la gestió i la millora de la mobilitat local, afavorir la protecció i la defensa del domini públic i promoure la conservació del patrimoni cultural i ambiental del municipi. L'inventari ha d'incloure totes les vies de comunicació destinades a l'ús comú general, excloses de l'àmbit d'aplicació de la Llei catalana de carreteres independentment de la seva morfologia i funcionalitat. En aquesta direcció, un inventari de camins ha de preveure tant els camins rodats (pavimentats o no), com els camins que no siguin aptes per a la circulació motoritzada.

L'inventari de camins ha de contenir com a mínim les dades que determina l'article 108 del Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals.²²

²² Aquestes dades són, en allò que sigui aplicable als camins, les següents:

1. Nom amb el qual es coneix el bé, si en té algun d'especial.
2. Naturalesa de l'immoble.
3. Situació, amb indicació concreta del lloc on radica; via pública amb la qual afronta i número que li correspon, en les finques urbanes; paratge, amb expressió del polígon i la parcel·la cadastral, si fos possible, en les finques rústiques.
4. Delimitants.
5. Superfície.
6. En els edificis, les seves característiques, dades sobre la seva construcció i estat de la seva conservació.
7. Si es tracta de vies públiques, han de constar a l'inventari les dades necessàries per a la seva individualització, amb especial referència als seus límits, longitud i amplada.
8. Classe d'aprofitament en les finques rústiques.
9. Naturalesa del domini públic o patrimonial, amb expressió de si es tracta de béns d'ús o de servei públic, patrimonials o comunals.
10. Títol en virtut del qual s'atribueix a l'entitat el bé immoble.
11. Signatura d'inscripció en el Registre de la propietat, en el cas que sigui inscriptible.

L'aprovació de l'inventari de camins es fa a través del ple municipal. S'acorda l'obertura d'un període d'informació no inferior a 20 dies a través de la publicació al BOP corresponent i al tauler d'anuncis de la corporació, per tal que la ciutadania pugui formular les observacions i al·legacions que estimi pertinents. En cas de no rebre cap al·legació, l'acord del ple pel qual es decideix aprovar l'inventari de camins esdevé definitiu i es trameta al departament competent de la Generalitat en matèria de governació.

Actualment, a través dels Consells Comarcals, s'estan articulant taules de treball que tenen l'objectiu d'inventariar els camins des d'una perspectiva comarcal i perquè posteriorment es puguin incorporar aquests inventaris en l'ordenament municipal.

Els aspectes exposats s'han estudiat en detall en el document *Inventaris municipals de camins: Decàleg per a l'elaboració*, elaborat per l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran (IDAPA)²³, així com un document de marc jurídic i bases legals²⁴.

En relació amb els **camins privats**, aquests són construïts pels particulars en les seves finques privades amb l'objectiu de satisfer unes necessitats específiques de la finca. A diferència dels camins públics, que poden ser utilitzats pel conjunt de la ciutadania, els camins privats són d'ús privat, és a dir, exclouen l'ús que no sigui realitzat pel titular de la finca o bé amb el seu consentiment.

Acostumen a ser privats els camins que es troben exclusivament a l'interior de finques privades. Així mateix, les vies de desembosc obertes en boscos de propietat privada i els camins de serveis constituïts per empreses privades per al seu ús particular.

A la pràctica, l'ús de camins que **transcorren per finques privades** per part de persones alienes als titulars de la finca pot ser que es dugui a terme per mera tolerància d'aquests

12. Destinació i acord que l'ha disposat.

13. Drets reals constituïts al seu favor.

14. Drets reals que graven el bé.

15. Drets personals constituïts en relació amb el camí.

16. Data d'adquisició.

17. Cost de l'adquisició, si ha estat a títol oneros, i de les inversions i les millores efectuades.

18. Valor que correspon en venda a l'immoble.

19. Fruits i rendes que produiria.

²³ [Consulteu el document *Inventaris municipals de camins: Decàleg per a l'elaboració*, elaborat per l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran \(IDAPA\).](#)

²⁴ [Consulteu el document "Elaboració dels inventaris municipals de camins - Marc legal i bases jurídiques" elaborat per Eduard Borràs.](#)

darrers, és a dir, per no oposar-se a uns actes que poden ser impeditos mitjançant la corresponent oposició. Perquè hi hagi aquesta tolerància, doncs, cal que qui ostenti la titularitat de la finca tingui coneixement d'aquests actes, de tal manera que es pugui entendre que existeix aquesta transigència, condescendència o beneplàcit sobre els dits actes.

Els ens municipals poden usucapir un camí privat, és a dir, adquirir la seva propietat, en el cas de sotmetre'l a un ús públic, pacífic i ininterromput durant un període de 20 anys.²⁵

²⁵ Així ho preveu l'article 531-24 de la Llei 5/2006, d 10 de maig, del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya, relatiu als drets reals.

ANNEX I. Marc normatiu consultat

A continuació anotem la llista de la normativa analitzada:

1. Normativa catalana

- a. [Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.](#)
- b. [Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.](#)
- c. [Decret legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'organització comarcal de Catalunya.](#)
- d. [Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals.](#)
- e. [Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya.](#)
- f. [Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural.](#)
- g. [Decret 148/1992, de 9 de juny, pel qual es regulen les activitats fotogràfiques, científiques i esportives que poden afectar les espècies de la fauna salvatge.](#)
- h. [Llei 9/1995, de 27 de juliol, de regulació de l'accés motoritzat al medi natural.](#)
- i. [Decret 166/1998, de 8 de juliol, de regulació de l'accés motoritzat al medi natural.](#)
- j. [Decret 56/2003, de 20 de febrer, pel qual es regulen les activitats físicoesportives en el medi natural.](#)
- k. [Acord GOV/112/2006, de 5 de setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus \(ZEPA\) i s'aprova la proposta de llocs d'importància comunitària \(LIC\).](#)
- l. [Llei 12/2006, de 27 de juliol, de mesures en matèria de medi ambient i de modificació de les lleis 3/1998 i 22/2003, relatives a la protecció dels animals, de la Llei 12/1985, d'espais naturals, de la Llei 9/1995, de l'accés motoritzat al medi natural, i de la Llei 4/2004, relativa al procés d'adequació de les activitats d'incidència ambiental.](#)
- m. [Decret 172/2008, de 26 d'agost, de creació del Catàleg de flora amenaçada de Catalunya.](#)
- n. [Acord GOV/150/2014, de 4 de novembre, pel qual es declaren zones especials de conservació de la regió biogeogràfica mediterrània, integrants de la xarxa Natura 2000, se n'aprova l'instrument de gestió i s'autoritza el conseller de Territori i](#)

[Sostenibilitat per poder actualitzar els annexos 2, 3 i 4 de l'Acord GOV/176/2013, pel qual es declaren les zones especials de conservació de la regió biogeogràfica alpina, integrants de la xarxa Natura 2000m i se n'aprova l'instrument de gestió.](#)

- o. [Decret 30/2015, de 3 de març, pel qual s'aprova el catàleg d'activitats i centres obligats a adoptar mesures d'autoprotecció i es fixa el contingut d'aquestes mesures.](#)
- p. [Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals.](#)
- q. [Llei 5/2006, de 10 de maig, del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya, relatiu als drets reals.](#)
- r. [Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat.](#)
- s. [Decret 184/2022, de 10 d'octubre, de denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments en què s'organitza el Govern i l'Administració de la Generalitat de Catalunya.](#)
- t. [Decret 253/2021, de 22 de juny, de reestructuració del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.](#)
- u. [Decret 150/2019, de 3 de juliol, d'atribució de competències sancionadores derivades de l'aplicació de la normativa bàsica estatal en matèria de medi ambient.](#)
- v. [Resolució ACC/469/2022, de 24 de febrer, de delegació de competències de la persona titular del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural en diversos òrgans del Departament.](#)

2. Normativa estatal

- a. [Constitució espanyola.](#)
- b. [Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat.](#)
- c. [Llei 26/2007, de 23 d'octubre, de responsabilitat mediambiental.](#)
- d. [Llei 33/2015, de 21 de setembre, per la qual es modifica la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat.](#)
- e. [Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental \(disposició addicional setena\).](#)
- f. [Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.](#)

- g. [Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'aigües.](#)
- h. [Reial decret 849/1986, d'11 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament del domini públic hidràulic, que desenvolupa els títols preliminar, I, IV, V, VI i VII de la Llei 29/1985, de 2 d'agost, d'aigües.](#)
- i. [Llei 22/1988, de 28 de juliol, de costes.](#)

3. Ordenances municipals

- a. [Ordenança de l'ús públic de l'Anella Verda de Terrassa \(Ajuntament de Terrassa, BOPB 12/12/2022\).](#)
- b. [Ordenança fiscal núm. 55 reguladora de l'accés i ús de la zona de la llera del Maria Rúbies de Camarasa \(Ajuntament de Camarasa, BOPL 27/05/2021\).](#)
- c. [Ordenança reguladora de l'ús i la defensa dels camins i les vies rurals, a fi i efecte de garantir-ne i promoure'n l'ús públic, conservació i millora \(Ajuntament de Farrera, BOPL 15/01/2020\).](#)
- d. [Ordenança de civisme i convivència ciutadana de l'Ajuntament de les Planes d'Hostoles \(Ajuntament de les Planes d'Hostoles, BOPG 09/12/2021\).](#)
- e. [Ordenança d'ús públic de la riera de Merlès \(Ajuntament de la Quar, BOPT 03/05/2018\).](#)
- f. [Reglament d'ús de l'àrea de lleure de Sant Cristòfol del Bosc de Llambilles \(Ajuntament de Llambilles, BOPG 11/02/2016\).](#)
- g. [Ordenança fiscal número 15, taxa per a l'autorització coordinada de l'accés motoritzat al medi natural a l'Alt Urgell \(Consell Comarcal de l'Alt Urgell, BOPL 27/11/2019\).](#)
- h. [Ordenança municipal dels camins rurals i dels tancaments de l'EMD d'Ainet de Besan \(Entitat Municipal Descentralitzada d'Ainet de Besan, BOPL, 06/08/2011\).](#)
- i. [Ordenança reguladora de l'accés motoritzat al medi natural en el territori de l'EMD d'Isil i Alòs \(Entitat Municipal Descentralitzada d'Isil i Alòs, BOPL 13/01/2011\).](#)
- j. [Ordenança reguladora de l'accés a les pistes forestals de les EMD d'Arestui i Baiasca \(entitats municipals d'Arestui i Baiasca, BOPL 09/08/2017\).](#)
- k. [Ordenança núm. 37 reguladora de l'estacionament i acampada d'autocaravanes al municipi d'Alt Àneu \(Ajuntament d'Alt Àneu, BOPL 13/08/2021\).](#)

- I. [Ordenança de regulació de l'ús públic del medi natural i de l'accés motoritzat al paratge de Fontalba i a les gorges del Freser \(Ajuntament de Queralbs, BOPG 02/06/2022\).](#)

4. Normativa dels espais naturals a Catalunya

a. Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

- i. [Llei 7/1988, de 30 de març, de reclassificació del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.](#)
- ii. [Decret 39/2003, de 4 de febrer, pel qual s'aprova el Pla rector d'ús i gestió del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici.](#)

b. Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà

- i. [Llei 21/1983, de 28 d'octubre, de declaració de paratges naturals d'interès nacional i de reserves integrals zoològiques i botàniques dels Aiguamolls de l'Empordà.](#)
- ii. [Decret 136/1984, de 17 d'abril, de desplegament de la Llei 21/1983, de 28 d'octubre, de declaració de paratges naturals d'interès nacional i de reserves integrals zoològiques i botàniques dels Aiguamolls de l'Empordà.](#)
- iii. [Acord GOV/254/2010, de 23 de novembre, pel qual s'aprova definitivament el Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge dels Aiguamolls de l'Alt Empordà, en els termes municipals de l'Armentera, Castelló d'Empúries, l'Escala, Palau-saverdera, Pau, Pedret i Marzà, Peralada, Roses, Sant Pere Pescador i Torroella de Fluvià i Ventalló.](#)

c. Parc Natural de l'Alt Pirineu

- i. [Decret 194/2003, d'1 d'agost, de declaració del Parc Natural de l'Alt Pirineu.](#)
- ii. [Decret 138/2018, de 3 de juliol, pel qual es modifiquen les delimitacions del Parc Natural de l'Alt Pirineu i de l'espai del PEIN Alt Pirineu, previstes en el Decret 194/2003, d'1 d'agost, de declaració del Parc Natural de l'Alt Pirineu.](#)

d. Parc Natural del Cadí-Moixeró

- i. [Decret 353/1983, de 15 de juliol, de declaració del Parc Natural del Cadí-Moixeró.](#)

e. Parc Natural del Delta de l'Ebre

- i. [Decret 332/1986, de 23 d'octubre, sobre declaració del Parc Natural del Delta de l'Ebre i de les reserves naturals parcials de la Punta de la Banya i de l'illa de Sapinya.](#)

f. Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter

- i. [Decret 222/2008, d'11 de novembre, pel qual s'aprova el Pla rector d'ús i gestió de l'àrea protegida de les illes Medes.](#)
- ii. [Llei 15/2010, de 28 de maig, de declaració del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter, de dues reserves naturals parcials i d'una reserva natural integral.](#)
- iii. [Reial decret 1005/2017, de 24 de novembre, pel qual es modifica el Pla rector d'ús i gestió de l'àrea protegida de les illes Medes, aprovat pel Decret 222/2008, d'11 de novembre, se n'estableixen les regles d'aplicació durant la seva vigència transitòria, i es crea el Consell Científic del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter.](#)
- iv. [Ordre AAM/112/2015, de 30 d'abril, per la qual es modifiquen els annexos 1 i 6 del document normatiu del Pla rector d'ús i gestió de l'àrea protegida de les illes Medes, aprovat pel Decret 222/2008, d'11 de novembre.](#)
- v. [Ordre TES/178/2018, de 23 d'octubre, per la qual s'estableix el procediment d'autorització dels centres d'immersió per a la gestió d'activitats d'immersió a la zona estrictament protegida de les illes Medes i les condicions de la distribució de les llicències d'immersió entre els centres autoritzats.](#)

g. Parc Natural de la Muntanya de Montserrat

- i. [Decret 59/1987, de 29 de gener, pel qual es declara Parc Natural la Muntanya de Montserrat.](#)
- ii. [Resolució PRE/70/2016, de 15 de gener, per la qual es fa públic un Acord de la Comissió Executiva del Patronat de la Muntanya de Montserrat sobre la pràctica d'activitats esportives, activitats col·lectives i les normes de comportament i ús dins l'espai natural protegit de Montserrat.](#)

h. Parc Natural dels Ports

- i. [Decret 160/2001, de 12 de juny, de declaració del Parc Natural dels Ports i de la Reserva Natural Parcial de les Fagedes dels Ports.](#)

i. Parc Natural de la Serra de Montsant

- i. [Decret 131/2002, de 30 d'abril, de declaració del Parc Natural de la Serra del Montsant.](#)

j. Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

- i. [Llei 2/1982, de 3 de març, de protecció de la zona volcànica de la Garrotxa.](#)
- ii. [Decret 113/1983, de 12 d'abril, sobre desplegament de la Llei 2/1982, de 3 de març, de protecció de la zona volcànica de la Garrotxa.](#)
- iii. [Decret 41/2008, de 26 de febrer, de modificació dels límits del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, de declaració de reserves naturals parcials i de concreció topogràfica de l'àmbit territorial del Parc Natural i de les seves reserves naturals.](#)
- iv. [Pla especial de la Zona Volcànica de la Garrotxa aprovat per Acord de Govern GOV/161/2010, de 14 de setembre.](#)

k. Parc Natural de Capçaleres del Ter i del Freser

- i. [Decret 211/2015, de 22 de setembre, pel qual es declara el Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser i es modifiquen els límits dels espais del Pla d'espais d'interès natural Capçaleres del Ter i del Freser, i Serra Cavallera.](#)
- ii. [Acord GOV/7/2018, de 12 de juny, pel qual s'aprova la modificació de la delimitació de la ZEPA Capçaleres del Ter i del Freser \(codi ES5120002\) prevista a l'Acord GOV/112/2006, de 5 de setembre; es proposa la modificació de les delimitacions dels LIC Capçaleres del Ter i del Freser \(codi ES5120002\) i Serra Cavallera \(ES5120003\), previstes en l'Acord GOV/112/2006, de 5 de setembre, i, amb l'aprovació prèvia de la Comissió Europea de la modificació de les delimitacions dels LIC indicats, si escau, s'aprova la modificació de les delimitacions de les ZEC Capçaleres del Ter i del Freser \(codi ES5120002\) i Serra Cavallera \(codi ES5120003\), previstes en l'Acord GOV/176/2013, de 17 de desembre.](#)

l. Parc Natural de Cap de Creus

- i. [Llei 4/1998, de 12 de març, de protecció de Cap de Creus.](#)
- ii. [Acord de Govern de 20 de juny de 2006, pel qual s'aprova definitivament el Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de Cap de Creus.](#)

m. Paratge Natural d'Interès Nacional del Pedraforca

- i. [Llei 6/1982, de 6 de maig, sobre declaració com a Paratge Natural d'Interès Nacional del Massís del Pedraforca \(Berguedà\).](#)
- ii. [Decret 114/1983, de 12 d'abril, de desplegament de la Llei 6/1982, de 6 de maig, sobre declaració com a Paratge Natural d'Interès Nacional del Massís del Pedraforca.](#)

n. Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera

- i. [Llei 3/1986, de 10 de març, que declara paratge natural d'interès nacional els terrenys del vessant sud del massís de l'Albera \(DOGC 666, 26/3/1986, text consolidat vigència 4/8/2006\).](#)
- ii. [Decret 101/1987, de 20 de febrer, sobre desplegament de la Llei 3/1986, de 10 de març, que declara paratge natural d'interès nacional els terrenys del vessant sud del massís de l'Albera.](#)

o. Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet

- i. [Llei 22/1984, de 9 de novembre, que declara paratge natural d'interès nacional una part de la vall del monestir de Poblet.](#)
- ii. [Decret 279/1998, de 21 d'octubre, sobre desplegament de la Llei 22/1984, de 9 de novembre, que declara paratge natural d'interès nacional una part de la vall del monestir de Poblet, i de creació de les reserves naturals parcials del barranc del Titllar i del barranc de la Trinitat.](#)

p. Espais Naturals del Delta del Llobregat

- i. [Decret 226/1987, de 9 de juny, de declaració de les reserves naturals parcials del Delta del Llobregat de la Ricarda-Ca l'Arana i el Remolar-Filipines.](#)

q. Parc Castell Montesquiú

- i. [Normativa del Pla especial del Parc Comarcal del Castell de Montesquiú.](#)

- r. **Espai Natural Guillerics Savassona**
 - i. [Pla especial de protecció i millora de l'Espai Natural Guillerics-Savassona.](#)
- s. **Parc Natural del Massís del Montseny**
 - i. [Pla especial d'ordenació del Parc Natural del Montseny.](#)
 - ii. [Decret 127/2021, d'1 de juny, sobre el Parc Natural del Montseny i sobre els espais del PEIN el Montseny i Cingles de Bertí.](#)
- t. **Parc Natural de Sant Llorenç de Munt i la Serra d'Obac**
 - i. [Pla especial del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac.](#)
 - ii. [Decret 106/1987, de 20 de febrer, pel qual es declaren Parc Natural el massís de Sant Llorenç de Munt i la serra de l'Obac.](#)
- u. **Parc de Montnegre i Corredor**
 - i. [Pla especial del Parc del Montnegre i el Corredor \(serralada de Marina\).](#)
- v. **Parc de la Serralada del Litoral**
 - i. [Pla d'ús públic del Parc de la Serralada Litoral.](#)
- w. **Parc de la Serralada de la Marina**
 - i. [Pla especial de protecció i millora del sector sud de la serralada de Marina.](#)
- x. **Parc Natural del Massís del Garraf**
 - i. [Pla especial de protecció del medi físic i del paisatge de l'espai natural del Garraf.](#)
- y. **Parc d'Olèrdola**
 - i. [Pla especial de protecció de medi físic i del paisatge de l'espai natural d'Olèrdola.](#)
- z. **Parc del Foix**
 - i. [Pla especial de l'embassament del Foix.](#)

ANNEX II. Taula de resum d'informació d'interès sobre espais naturals

Resum d'informació d'interès sobre espais naturals			
Data de declaració	Espai natural de protecció especial	Òrgan/administració gestora	Enllaços d'interès
1955	Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu la pàgina web oficial Consulteu la planificació i normativa específica Consulteu les autoritzacions i permisos
1982	Parc Nacional de la Zona Volcànica de la Garrotxa	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa Consulteu els instruments de planificació del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa Consulteu la normativa específica del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa Consulteu la regulació d'activitats específiques al Parc Natural de la Zona Volcànica de La Garrotxa Consulteu les recomanacions, normes i consells per visitar el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa
1982	Paratge Natural d'Interès Nacional del	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural	Consulteu la pàgina web oficial del Paratge Natural d'Interès Nacional del Massís del Pedraforca

Resum d'informació d'interès sobre espais naturals

	Massís del Pedraforca	(Generalitat de Catalunya)	Consulteu la normativa i obligacions específiques del Paratge Natural d'Interès Nacional del Massís del Pedraforca Consulteu els consells i normes de comportament al Paratge Natural d'Interès Nacional del Massís del Pedraforca Consulteu la guia de visita al Paratge Natural d'Interès Nacional del Massís del Pedraforca
1983	Parc Natural del Cadí-Moixeró	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu el web oficial del Parc Natural del Cadí-Moixeró Consulteu els instruments de planificació del Parc Natural del Cadí-Moixeró Consulteu els Consells i la normativa específica del Parc Natural del Cadí-Moixeró
1983	Parc Natural del Delta de l'Ebre	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural del Delta de l'Ebre Consulteu la regulació d'activitats al Parc Natural del Delta de l'Ebre Consulteu la Normativa específica del Parc Natural del Delta de l'Ebre

Resum d'informació d'interès sobre espais naturals

1983	Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà Consulteu la normativa i obligacions específiques del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà Consulteu altra informació d'interès referent al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
1984	Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu la pàgina web oficial del Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet Consulteu les obligacions específiques referents al Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet Consulteu el tràmit d'autorització d'activitats Consulteu la normativa d'ús públic del Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet
1986	Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu el web oficial del Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera Consulteu les obligacions específiques al Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera Consulteu els tràmits i la regulació d'activitats

Resum d'informació d'interès sobre espais naturals

1987	Parc Natural de la Muntanya de Montserrat	Patronat de la Muntanya de Montserrat (Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència)	Consulteu la pàgina web oficial del Patronat de la Muntanya de Montserrat Consulteu la regulació d'activitats. Activitats sotmeses a autorització o comunicació prèvia i formularis Consulteu l'autorització prèvia d'activitats al parc Consulteu el tràmit específic d'obertura/equipament de vies d'escalada
1987	Parc Natural del Montseny	Diputació de Barcelona i Diputació de Girona	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural del Montseny Consulteu la normativa i instruments de planificació Consulteu els tràmits per a activitats Consulteu la sol·licitud per la realització d'activitats d'ús públic Consulteu les obligacions específiques
1987	Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac	Diputació de Barcelona	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac Consulteu la normativa i instruments de planificació Consulteu els tràmits per a activitats

Resum d'informació d'interès sobre espais naturals

			Consulteu la sol·licitud per la realització d'activitats d'ús públic Consulteu les obligacions específiques
1987	Reserves naturals del Delta del Llobregat	Consorci per a la protecció i la gestió dels Espais Naturals del Delta del Llobregat	Consulteu la pàgina web oficial del Consorci per a la protecció i la gestió dels Espais Naturals del Delta del Llobregat Consulteu els consells i obligacions específiques del Consorci per a la protecció i la gestió dels Espais Naturals del Delta del Llobregat
1998	Parc Natural de Cap de Creus	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural de Cap de Creus Consulteu els instruments de planificació Consulteu l'autorització d'activitats Consulteu la regulació de l'accés Consulteu les obligacions específiques Consulteu la normativa
2001	Parc Natural dels Ports	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural dels Ports Consulteu l'autorització d'activitats

Resum d'informació d'interès sobre espais naturals			
2002	Parc Natural de la Serra de Montsant	Departament d'Acció Climàtica i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural de la Serra del Montsant Consulteu l'autorització d'activitats Consulteu sobre la protecció de la qualitat acústica i lumínica Consulteu les pautes i consells
2003	Parc Natural de l'Alt Pirineu	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural de l'Alt Pirineu Consulteu la regulació de les activitats Consulteu les obligacions específiques Consulteu els instruments de planificació
2010	Parc Natural de Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural de Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter Consulteu la normativa Consulteu els instruments de planificació Consulteu la informació autorització d'activitats

Resum d'informació d'interès sobre espais naturals			
2010	Parc Natural de Collserola	Consorci del Parc de Collserola	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural de Collserola Autoritzacions i criteris i requisits segons tipologia d'activitat Pla especial
2015	Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser	Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (Generalitat de Catalunya)	Consulteu la pàgina web oficial del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser Consulteu les obligacions específiques Consulteu la regulació d'accessos

Taula 1: Resum d'informació d'interès sobre espais naturals